

Hyppää Kyytiin!

Viisaan liikkumisen tiedotuslehti 1/2017

KATSO LISÄÄ:

kouvola.fi/joukkoliikenne
facebook.com/kouvolanbussit
kouvola.fi/pyoraily

Uusia ajatuksia ja tuotteita
joukkoliikenteeseen

4

Keskittyneesti
liikenteessä

6

Sisällys

Ajankohtaista.....	3
Uusia ajatuksia ja tuotteita joukkoliikenteeseen.....	4
Joustavan liikkumisen palvelulinja.....	4
Vinkit sujuvaan matkustamiseen bussilla..	5
Keskittyneesti liikenteessä.....	6
Huollettu polkupyörä on turvallinen ja kestävä.....	7
Reittioppaasta reaaliaikaista matkatietoa	8

Kouvolan joukkoliikenteen tiedotuslehti

3.vuosikerta	ISSN 1799-6104
Julkaisija	Kouvolan Kaupunki
Toimituskunta	Hanna Piispa-Malinen ja Minna Seppä
Toimitus/taitto	Mainostoimisto Sepetus ja Sanakammari
Kannen kuva	Nina Mönkkönen / Liikenneturva
Painopaikka	Forssa Print Oy, 2017
Painos	50 000 kpl
Jakelu	Jakelusuora

PÄÄKIRJOITUS

Pienillä valinnoilla lisää hyvinvointia ja turvallisuutta

Syksyn tullen on taas aika ottaa heijastimet käyttöön ja tarkistaa, että polkupyörä on valmiina syksyn sekä talven haasteisiin. Turvallinen liikenne on kaikkien tielläliikkujien yhteinen tavoite, johon jokainen meistä voi vaikuttaa. Heijastimen käyttö on tässä hyvä alku.

Voimme kulkutapavalinnoillamme vaikuttaa aktiivisesti omaan hyvinvointiimme ja talouteemme. Päivittäisten pienten ajomatkojen korvaaminen kävelemällä tai bussia käyttämällä on viisas teko. Viisaan liikkumisen edistäminen edellyttää, että teemme pieniä arjen valintoja ja omaksumme uusia liikkumismuotoja.

Kuluvan vuoden aikana on toteutettu monia kuntalaisten liikkumista vauhdittavia tempauksia, esimerkkeinä vaikkapa keväinen fillariaamupala ja työmatkapyöräilykampanja. Kesän aikana olemme saaneet hienoja kuvia #fillarikouvola-tempauksella.

Järjestämme syksyllä fillariaamupalan vielä uudelleen ja jaamme tietoa talvipyöräilystä. Aina löytyy syitä liikkua -kampanja kannustaa meitä kaikkia nousemaan sohvanpohjalta ja liittymään viisaasti liikkuvien kasvavaan joukkoon.

Hanna Piispa-Malinen

**AINA LÖYTYY
SYITÄ LIKKUA!**
kouvola.fi/liikunta

Tämä julkaisu on rahoitettu joukkoliikenteen ja pyöräilyn markkinointikampanjan varoilla. Markkinointikampanja on saanut tukea Liikennevirastolta. Tuki on myönnetty osana valtakunnallista liikkumisen ohjausta, jonka valtakunnallisesta koordinoinnista vastaa Liikennevirasto ja Motiva Oy.

Aina löytyy syitä liikkua

Valtakunnallinen Unelmien liikuntakuukausi-teema saa tukea Kouvolasta syyskuussa starttaavalla Aina löytyy syitä liikkua-kampanjalla. Siinä kouvolaalaisia herätellään huumorin avulla liikkeelle, jotta arkeen tulee lisää jaksamista, energiaa ja hyvää oloa.

Kampanja kannustaa ihmisiä keksimään syitä, mitkä motivoivat liikkumaan. Liikkumiseen voi tarttua läsnä olevassa hetkessä, eikä se kaipaa läheskään aina lähtemistä. Kun näkee ympärillään luonnon tai vaikkapa ihan oman kotipiikan, voi tarttua siihen.

Kampanjan avulla pyritään tuomaan esille myös Kouvolan liikkumismahdollisuuksia.

**KOKO OHJELMA:
liikkuvakouvola.fi**

Liikkujan viikko 16.–22.9.2017

Syyskuuisella teemaviikolla järjestetään paljon erilaisia tapahtumia eri-ikäisten ja -kuntoisten liikkujien iloksi. Löydät teemaviikon yksityiskohtaisen ohjelman liikkuvakouvola.fi-sivulta.

OHJELMAAN KUULUU MUUN MUASSA:

KE 20.9.2017 fillariaamupala kello 6.00–9.00

Kouvolan Torilla Allun torikahvilassa on tarjolla maksuton aamupala työmatkaansa polkupyörällä taittaville.

Järjestäjä: Kouvolan kaupunki, Vilkas-työryhmä

Olemme saaneet runsaasti hauskoja kuvia seikkailevista polkupyörästä hashtagilla #fillarikouvola. Liitä oma kuvasi joukkoon. Jos olet nopea, ehdit osallistua samalla kesäkisaan.

Arvomme 10.9.2017 kuvansa Instagramiin lisänneiden kesken 300 euron action-kameran.

Ajankohtaista

**Waltti-arvokortilla
sujuvaa matkustamista**

KENELLE:

- Sopii jokaiselle, erityisesti hieman harvemmin bussia käyttävälle tai satunnaiselle matkaajalle

MITEN:

- Kortille ladataan haluttu määrä rahaa (minimi 10€)
- Raha eli arvo säilyy kunnes se matkustetaan loppuun
- Arvoa voi ladata lisää

MIKSI:

- Kertalippua edullisempi matkan hinta
- "Tasaraha" kulkee aina sujuvasti mukana
- Nopeuttaa ja sujuvoittaa maksamista
- Arvokortilla voi maksaa bussimatkan myös muissa Waltti-kaupungeissa

Lisää arvokortista ja muista lipputuotteista osoitteessa

www.kouvolanbussit.fi

KAUSILIPPU 30 PV* HINNAT

Aikuinen 44 €, Lapsi (7–16v.) 30€,

Nuori (17–19v.) ja Opiskelija 38 €, 2. asteen opiskelija 36 €

KERTALIPPU	Aikuinen	Lapsi (7–16v.)
Vyöhykkeen sisäinen	3,50 €	1,80 €
Vyöhykkeen ylittävä	5,00 €	2,50 €
ARVOLIPPUMATKA*		
Vyöhykkeen sisäinen	2,80 €	1,40 €
Vyöhykkeen ylittävä	4,00 €	2,00 €

* Kausi- ja arvolippuja ladattaessa peritään latausmaksu (matkahuollossa 1 € ja linja-autossa 2 €). Lisäksi ensimmäistä kertaa Waltti-kortti ostettaessa peritään 6,5 € korttimaksu.

Uusia ajatuksia ja tuotteita JOUKKOLIIKENTEeseen

Petrin kuva tulossa
tänään Vesalta.

Petri Reunanen on kasvattanut ja kehittänyt Kymen Charterlinestä monipuolisen matkapalveluyrityksen. Toiminnan tukipilareita ovat Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Venäjä ja kivijalkamyymälä.

Petri Reunanen kasvoi vanhempiensa ja sukulaistensa imussa taksiautoiluun. Oman taksiluvan hän sai vuonna 1986. Tästä käynnistyi ura, joka johti oman henkilökuljetusalan yrityksen perustamiseen ja laajentumiseen.

Linja-autoliikennekokonaisuuden muodostavat Emoyhtiö Kymen Charterline Oy Kouvolassa ja Lappeenrannasta käsin toimiva, yrityskaupalla mukaan tullut E. Rantanen Oy. Toimintaa täydentää Kouvolan keskustaan sijoittuva, matkatoimistopalveluja tarjoava Bussimatkatuotemerkki myymälä.

– Kivijalkamyymälä on ja pysyy. Meillä on omaa matkatuotantoa, ja olemme erikoistuneet jo pitkään Venäjään. Tuotamme palveluita myös muille matkanjärjestäjille Baltiaan ja Pohjoismaihin.

Reunanen pitää Kouvolaan erinomaisena paikkana toimina, ja erityisesti kaupungin logistista sijaintia selkeänä etuna. Ensi vuonna voimaan astuva uusi liikennepal-

velulaki eli liikennekaari on Reunasen mielestä alalle iso uusi mahdollisuus.

– Joukkoliikenneluvasta tulee henkilöliikennelupa, joka ilmentää paljon paremmin alan kokonaiskuvaa. Nyt pitää tehdä hartiavoimin töitä, jotta olemme valmiina vuoden päästä. Muutos on ehdottomasti positiivinen mahdollisuus.

Selkeän yksinkertaista

Reunanen katselee joukkoliikennettä kahden maakunnan vinkkelistä. Etelä-Karjalaan tuo oman vahvan sävynsä Lappeenrannan ja Imatran välinen liikenne. Kouvolan seudun joukkoliikenteeseen taas toi sopivaa vipinää taannoinen kuntaliitos.

– Alkoi ikään kuin uusi elämä ja silmät avautuivat. Täällä on tehty paljon hyvää työtä, ja menossa on hyvä kuhina. Maantieteellisesti iso kaupunki on aina oma haasteensa.

Joukkoliikenteellä on Reunasen mukaan eittämättä paikkansa Kouvolassa. Hänen mielestään lisää hyötyä on saatavissa uudella ja rohkealla ajattelulla.

Joustavan liikkumisen palvelulinja

Risto Ketonen nousee Kouvolan Rekolassa Tuula Kähärän avustamana pikkubussiin. Hän soittaa etukäteen linjan numeroon, jolloin bussi tietää poiketa pikkuisen reitiltään noutamaan hänet kyytiin. Näkövammaisen Ketonen on palvelulinjan säännöllinen käyttäjä.

– Tämä on todella hyvä ja tarpeellinen palvelu, käytän tätä usein erilaisilla asiointimatkoillani. Bussissa on hyvä tunnelma, missä huumorilla on oma sijansa.

Leppoisa ilmapiiriä kiittelee myös bus-

sia tällä kertaa kuljettava asiakaspalveluhenkinen Janne Ritari. Hän korostaa, että palvelulinjan reittien aikataulu on väljän rauhallinen, jolloin autoon nousemiset ja siitä lähtemiset voi hoitaa kunkin matkustajan edellyttämällä huolellisuudella. Bussissa mukana oleva Tuula Kähärä auttaa tässä tarpeen mukaan ja nostelee ostokset ja rollaattorit mukaan.

Kymen Charterline on vastannut Kouvolan keskustan neljän palvelulinjan liikennöinnistä tämän vuoden heinäkuusta alkaen.

– Uudet mallit ja liikennejärjestelyt voisivat tuoda lisää toimivuutta ja sujuvuutta, mikä edellyttää aikatauluilta selkeyttä ja yksinkertaisuutta. Kaipaamme lisää tuotteistusta: reittien tulee olla tuttuja ja bussien helposti tunnistettavia.

Palveluliikenne on Kymen Charterlinelle uutta toimintaa, jossa Reunanen näkee paljon mahdollisuuksia. Oma räätälöity kalusto ja kuljettaja palvelevat hyvin tiivistä sosiaalista yhteisöä, joka pitää toisistaan huolta.

– Henkilökohtaiselle palvelulle on sosiaalinen tilaus. Se sopii kaikille: ei tarvitse olla liikkumarajoitteinen, jotta voi käyttää palvelua.

Reunanen miettiikin muuta nimeä, joka kuvaisi paremmin palvelua yleisluonteisena joukkoliikennetuotteena.

Kaluston optimointia

22 autolla operoivan yrityksen liikenteestä noin 60 prosenttia on tilauspohjaista ja 40 prosenttia sopimusliikennettä. Merkittävän osan sopimusliikenteestä muodostavat koululaiskuljetukset, ja Reunanen näkee yrityksensä omalta osaltaan kasvattajan roolissa.

Kalustoon ei Reunasen mielestä saa kiintyä, vaan sitä pitää uudistaa optimoinnin pohjalta. Kuljettajia on palveluksessa keskimäärin 15. Reunasta mietityttää se, mistä ammattitaitoisia tekijöitä tulevaisuudessa saadaan.

– Kuljettajien keski-ikä kasvaa, eikä nuoria tule alalle oppiin. Tästä pitää olla huolissaan. Meillä on kuitenkin usein tarjota kuljettajille hyvälaatuinen kalusto. Alan pitää jalkautua vahvemmin oppilaitoksiin ja tehdä yhteistyötä niiden kanssa.

Reunanen kantaa kortensa kekoon ja osallistuu Venäjän liikenteen ammattipätevyyskoulutuksen järjestämiseen.

VINKIT sujuvaan matkustamiseen bussilla

PYSÄKILLÄ

- Ole hereillä ja näytä selvästi kättä heilauttamalla, että olet tulossa kyytiin. Pimeällä muista heijastin! Esimerkiksi korttikotelon takapuolella on heijastinpinta.

MAKSAMINEN

- Ota matkakortti tai käteinen (mielellään tasaraha) hyvissä ajoin esille ennen bussin saapumista pysäkillä.
- Pidä korttia lukulaitteessa hetki kevyesti paikallaan.
- Älä heiluta tai paina korttia, kortin lukua ei voi nopeuttaa.
- Vyöhykerahastus on helppo ja selkeä, kunhan kerrot minne olet menossa. Jos olet alle 17-vuotias, kerrothan ikäsi lasten lipun saamiseksi.

BUSSIIN NOUSTESSA

- Ole valmis vuorovaihtukseen ja anna mahdollisuus parempaan palveluun. Kerro, mihin olet menossa ja kysy jos olet epävarma. Saat apua esimerkiksi vaihtoyhteyksiin liittyen.

BUSSISTA POISTUESSA

- Paina aina ja hyvissä ajoin poistuspainiketta halutesasi jäädä pois kyydistä. Jos mahdollista, pyri poistumaan bussin keski- tai takaovesta.

KATSO LISÄÄ:
kouvolanbussit.fi

KESKITTYNEESTI liikenteessä

Jokaisen tiellä liikkujan on hyvä tiedostaa turvalliset toimintatavat. Heijastimet tekevät pyöräilijän ja kävelijän näkyväksi. Kännykän käytössä piilee vaaran ainekset.

Pimeys yllättää talven lailla autoilijat ja muut teillä liikkujat. Ennen pimeyden laskeutumista kävelijöiden ja pyöräilijöiden on syytä tarkistaa heijastimien ja heijastavien vaatteiden sekä valojen kunto. Liikenneturvan suunnittelija **Laura Loikkanen** suuntaa sanansa yhtä lailla autoilijoille.

– On tärkeää olla joka hetki keskittyneenä liikenteessä, siellä liikkuu muitakin ja on monta asiaa, joihin pitää kiinnittää huomiota. Kiire kannattaa jättää ehdottomasti kotiin.

Väsymys, hوسuminen ja kärsimättömyys ovat liikenteessä huono yhdistelmä. Riittävän väljä aikataulu ja rauhallisuus palkitsevat ja ovat hyvä startti myös tulokselliseen työpäivään. Keskittyneisyys koskee yhtä lailla kaikkia tiellä liikkujia, sillä jokainen kantaa oman vastuunsa.

– Liikennesääntöjen osaaminen ja turvallisten toimintatapojen omaksuminen kuuluu meille kaikille. Vanhempien ohjaus ja roolimallina toimiminen on erityisen tärkeää pienten lasten kohdalla. Mieli, millainen malli sinä olet.

Tee itsesi näkyväksi

Liikenteessä tilanteet tulevat äkkiä, niinpä myös pyöräilijän on mietittävä oikeaa tilannenopeutta ja riittävää reagointiaikaa. Polkupyörän valojen suhteen Loikkanen suosittelee käypää keskilinjaa.

– Tärkeintä on tehdä itsensä näkyväksi hyvätasoisella valaisimella, jolla myös näkee. Vilkkuvat strobot ja tehokkaat heijastimet eivät kuulu liikenteeseen.

Pyörien sivuheijastimia Loikkanen pitää ehdottoman hyvinä ja suositeltavina varusteina. Tämän lisäksi vaatteissa

olevat kestävät oikein sijoitetut heijastimet puoltavat paikkaansa, mikä koskee myös kävelijöitä.

– Sinut pitää havaita monesta suunnasta, se on henkivakuutukseksi. Heijastinliivi on hyvä vaihtoehto, samoin ”rähinäremmi”, sillä niissä on paljon heijastavaa pintaa.

Irrotettavat roikkuvat heijastimet eivät miellytä monia liikkujia. Heijastinmalleja on kuitenkin paljon ja jokainen löytää niistä varmasti omansa. Määrän suhteen Loikkanen suosittelee mieluummin vetämään yli kuin jäämään niukaksi, eikä laatua saa missään nimessä unohtaa.

– Heijastimilla on tarkat laatuvaatimukset, johon liittyvät tyyppihyväksynnät ja tietyt pakkausmerkinnät.

Kävelijällä heijastimien on hyvä sijaita alle metrin korkeudella maasta, jolloin auton valot osuvat niihin tehokkaimmin.

Tien sivuun kännyköimään

Yksi valitettavan yleinen ilmiö tämän päivän liikenteessä on runsas kännykän käyttö niin autoilijoilla, pyöräilijöillä kuin kävelijöilläkin. Loikkanen kehottaa perheitä käymään yleisen liikennekäyttäytymisen lisäksi kännykän käyttösäännöt läpi.

– Kännykän käyttäminen liikkeessä sisältää aina katastrofin ainekset. Jos on pakko käyttää kännykkää, tulee pysähtyä tien sivuun. Kyse on jälleen tarkkaavaisuudesta, tilanteiden ennakoimisesta, keskittymisestä eli omasta ja muiden turvallisuudesta.

Tässä tilaa pienelle nostolle. Valtakunnallinen heijastinpäivä on 1.10., kävisikö se nostoksi?

HUOLLETTU POLKUPYÖRÄ on turvallinen ja kestää

Vuosihuolto ennaltaehkäisee vikoja ja varmistaa pyörän toiminnan. Talvi- tai kiikarenkaat ja valot ovat talvisin kaksipyöräistä käyttävän vakiovarusteet.

Vaihteiden runsuus ja ylihyppiminen sekä jarrujen renaaminen ovat monelle se viimeinen signaali viedä polkupyörä huoltoon. Kouvolan Pyöräpajan toiminnasta vastaava **Juuso Rämä** kannustaa toimimaan aiemmin.

– Vuosihuolto ei ole turha toimenpide polkupyörällekään. Säännöllisellä huoltamisella ennaltaehkäistään vikoja ja varmistetaan pyörän asianmukainen sekä turvallinen toiminta.

Jarrut ovat Rämän mukaan polkupyörän turvallisuustekijä numero yksi. Tilanteet liikenteessä tulevat nopeasti eteen ja ripeä reagointi on tarpeen. Jarrujen on siksi syytä toimia joka hetki luotettavan tehokkaasti.

Rämä on havainnut, että pyöräilijät käyttävät yhä enemmän huoltopalvelua omatoimisen huoltamisen sijaan. Taustalla on pyörien teknistyminen ja oman ajan käyttäminen johonkin muuhun.

– Huoltoliikkeen osaaminen ulottuu teknisen työn lisäksi myös neuvontaan. Kerromme, mihin seikkoihin pyöräilijän tulee kiinnittää kulkuvälineessään huomiota.

Polkupyörän käyttöikä vaihtelee merkin mukaan viidestä pitkälle yli 10 vuoteen. Rämän mukaan huoltoon tulee paljon vanhojakin pyöriä, joiden ajoasentoon ja -mukavuuteen käyttäjä on mieltynyt. Pyörän osissa löytyy skaalaa niin laadun kuin hinnankin suhteen. Esimerkiksi laadukas rengas kestää aivan eri tavalla kuin halpaversio.

Näe ja tule nähdyksi

Talvipyöräilyn suosio on kasvussa, ja

MUISTA HUOLTA A FIILLARI!

polkupyörät soveltuvat siihen lähes sellaisenaan. Huollettu pyörä toimii varmasti kesät talvet, joskin vaijereissa oleva kosteus voi aiheuttaa joskus toimintahäiriöitä. Renkaanvaihto on usein edessä myös pyöräilijällä.

– Sekä tietoisuus nastarenkaista että niiden käyttö yleistyvät koko ajan. Jos taas päättyy kitkarenkasiin, niillä voi ajaa kesät talvet.

Napadynamosta energian saavat valot ovat vähentyneet, ja tilalle ovat tulleet sarveen kiinnitettävät akku- ja paristokäyttöiset valot. Erityisesti ladattavat LED-valot kasvattavat kovasti suosiotaan.

– Valojen laatuun kannattaa kiinnittää huomiota. On kyse siitä, haluatko nähdä vai tulla nähdyksi.

Kypärä on pyöräilijän vakioturvavaruste jokaisella matkalla. Talvisaikaan kypärän alle sujahtaa silkki- tai puuvillamyyssi

lisälämpöä tuomaan. Muuten pyöräilyyn sopivat normaalit ulkoiluvälineet.

Tarkkana liikenteessä

Pyörävarkauksia vastaan voi suojaautua riittävän jämakällä lukitsemisella, eli käyttämällä vähintään 10 millimetriä paksua teräslukkoa. Sen lisäksi yleinen ohje pyörän näkyvälle paikalle jättämisestä toimii, joskin ammattimaiset varkaat vievät pyörän halutessaan, olipa se parkkeerattu mihin tahansa.

Sähköavusteisia polkupyöriä ja muita erikoispyöriä huollettaessa noudatetaan samoja käytäntöjä kuin peruspyöriä kunnostettaessakin. Rämä toivoo vielä pyörien käyttäjien käyttäytyvän itse liikenteessä turvallisesti.

– Oikea tilannenopeus, toisten huomioiminen ja maltti ovat parhaat matkakaverit.

REITTIOPPAASTA reaaliaikaista matkatietoa

Nykyaikainen teknologia tuo reitti-, aikataulu- ja hintatiedot älypuhelimelle sekä tietokoneelle. Myös tiedon yhdistely sujuu.

Sovellukset ja applikaatiot ovat tätä päivää, helpottaen myös monen matkustajan elämää. Valtion virastoja on pidetty yleisesti jäykkänä organisaatioina, mutta ainakin Liikennevirasto tekee tässä suhteessa positiivisen poikkeuksen.

– Julkishallinto saa olla tehokas ja tehdä asioita fiksusti. Me haluamme mahdollistaa älykkäitä ratkaisuja sekä valtakunnan tasolla että paikallisesti, jotta kansalaiset voivat liikkua sujuvasti paikasta toiseen, joukkoliikenteen järjestelmäasiantuntija **Martin Johansson** kertoo.

Hän nostaa esiin reittioppaan, jonka tekninen nimi on alustansa mukaisesti digitransit. Ratkaisu kehittyi Helsingin Seudun Liikenteen ja Liikenneviraston

yhteistyönä tilanteessa, jossa molemmilla oli tarve uudistaa järjestelmiään.

Johansson korostaa, että nykyinen kaikille avoin data ja lähdekoodi kannustavat kehittämään uusia sovelluksia. Maailmalla on paljon toimivia alustoja, joiden päälle voi jalostaa ja kehittää omia järjestelmiä.

– Kun reitti-, aikataulu- ja hintatiedot ovat olemassa, ne voidaan tuoda järjestelmään ja esittää niiden pohjalta matkustajalle reitti- ja lippuehdotuksia hintatietoineen.

Paikannuksella parasta palvelua

Lippu- ja maksujärjestelmä Oy on kehittänyt kaupunkien julkiseen liikenteeseen Waltti-kortin ja Waltti on tullut mukaan digitransit-yhteistyöhön. Tämä mahdollistaa kaupungeille paikalliset reittiopaspalvelut, jotka löytyvät Waltti-verkkosivuilta.

Johanssonin mukaan käytössä oleva teknologia edustaa viimeisintä tietotaitoa ja sovellukset ovat nykyaikaisia älypuheli-

mille soveltuvia applikaatioita tai tietokoneohjelmia. Niissä käytetään usein myös mielipiteitä jakavaa paikannustietoa.

– Kun käyttää paikannusta, saa parasta palvelua. Mikäli yksityisyyden suoja mietityttää, voi sovelluksia tuki käyttää ilman paikannustakin.

Reaaliaikainen tieto on Johanssonin mukaan tämän päivän valtti, joka mahdollistaa joka hetki tuoreen tiedon saamisen. Esimerkkinä tästä on tieto, milloin bussi saapuu pysäkille ja juna asemalle tai onko vuoro jostakin syystä peruttu kokonaan.

Reittioppaiden ja muiden sovellusten taustalla toimii yhtä lailla kaikille avoimen datan karttatieto openstreetmap. Sen etuna on, että sitä voi jokainen meistä päivittää.

– Näin voimme itse vaikuttaa karttatietojen ajantasaiseen ja laadukkaaseen sisältöön.